

Asia: VN/16276/2024

Lausuntopyyntö; Hanke ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Sujuvoittaako ehdotus ampumaratoja koskevia ympäristölupaprosesseja sekä lainsäädäntöä riittävällä tavalla ottaen huomioon hallitusohjelman mukainen tavoite 1 000 ampumaradasta vuosikymmenen loppuun mennessä?

-

Onko ympäristönsuojelulakia tarpeen soveltaa ehdotuksen mukaisesti ampumaratalain soveltamisen ohella?

-

Onko tehtävien siirtämisen seurauksena tarpeen muuttaa valtioneuvoston ohjesääntöä ehdotuksessa kuvatulla tavalla?

-

Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta?

Kymenlaakson liitto kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi. Lausuntopyyntö koskee luonnosta hallituksen esitykseksi ampumaratalain ja ympäristönsuojelulain muuttamiseksi sekä valtioneuvoston asetuksesta valtioneuvoston ohjesäännön 15 ja 24 §:n muuttamiseksi.

Kymenlaakson liitto pitää tavoitteita hallinnollisten esteiden poistosta sekä hallinnollisen taakan keventämisestä ja päätösten yhdenmukaisuuden sekä ennustettavuuden lisäämisestä kannatettavina. Ehdotuksen mukainen muutos ampumaratoja koskevassa lainsäädännössä sekä lupa- ja valvontaprosesseissa edellyttää, että poliisihallituksen ja poliisin resurssit sekä ympäristönsuojelun laaja-alainen osaaminen on riittävästi varmistettu. HE:n valmistelussa on tarkasteltu toisena vaihtoehtona vuoden alussa aloittavan Lupa- ja valvontaviraston toimimista ampumaratojen ympäristöluvituksen viranomaisena. Tämä olisi perusteltu vaihtoehto, sillä nykyisissä ELY-keskuksissa on laaja osaaminen etenkin pohjavesi-, maaperä- ja melukysymyksissä.

Lupaprosessien yhtenäistäminen ja selkeyttäminen helpottaa maakunnan liiton näkökulmasta alueellisen ampumarataverkoston kehittämisen suunnittelua. LVV:n toimiminen ympäristöluvituksen viranomaisena edistäisi myös maakuntien liittojen lakisääteistä tehtävää ampumarataverkoston kehittämissuunnitelman laatimisesta, kun kaikkien ampumaratojen ympäristöluvitukseen liittyvät tiedot saisi yhdeltä viranomaiselta. Lupaprosessien yhtenäistäminen ei saa kuitenkaan johtaa ampumaratojen ympäristöasioiden huomioinnin tai seurannan heikentymiseen.

Kymenlaakson liitto esittää huolensa ehdotuksesta vähäisen ampumaradan rajan muutoksesta 10 000 laukauksesta 100 000 laukaukseen vuodessa. Laukausmäärä vaikuttaa suoraan mm. radan maaperään kertyviin haitta-aineisiin ja ampumisesta aiheutuvaan meluun. Vähäiset ampumaradat eivät tarvitse toimintaansa erillistä lupaa vaan ilmoitusmenettely riittää. Kyse on huomattavasta muutoksesta, joka pudottaisi valtaosan Kymenlaakson 46 siviilikäytössä olevasta ampumaradasta vähäisiksi ampumaradoiksi. Vähäisen ampumaradan määritelmän muutokselle ei ole esitysluonnoksessa esitetty perusteluja eikä tarvittavia vaikutusarvioita. Kymenlaakson liitto katsoo, että ilmoitusmenettelyä ei tulisi soveltaa luokitelluilla pohjavesialueilla sijaitsevien ampumaratojen kohdalla, joiden osalta ympäristölupamenettelyn tulisi aina säilyä.

HE:n mukaan esityksellä ei arvioida olevan ympäristövaikutuksia. Tätä perustellaan sillä, että ”muutoksilla ei -- tavoitella ympäristönsuojelullisten vaatimusten heikentämistä vaan sitä, että ympäristönsuojeluun liittyvät vaatimukset ovat oikeasuhtaisia ja tasavertaisia toiminnan sijaintipaikasta riippumatta.” Kymenlaakson liitto katsoo, että ampumaratojen lupamenettelyn rajaaminen yli 100 000 vuosittaisen laukauksen ratoihiin voi aiheuttaa merkittäviä ympäristövaikutuksia. Lisäksi ampumaratojen ympäristövaikutukset ovat hyvin riippuvaisia sijainnista, kuten sijoittumisesta pohjavesialueelle tai erilaisten maankäyttömuotojen läheisyyteen. Tästä syystä ympäristönsuojeluun ja ihmisten elinympäristön viihtyisyyteen ja turvallisuuteen liittyvät vaatimukset eivät voi olla tasavertaisia eri ampumaratojen välillä. Ihmisiin liittyviä vaikutuksia on tuotu HE:ssä lyhyesti esille ampumaharrastajien näkökulmasta. Tämän lisäksi vaikutuksia tulee tarkastella ampumaratojen läheisyydessä sijaitsevien kiinteistöjen ja toimintojen näkökulmasta.

Kymenlaakson liitto kiinnittää huomiota HE:n lausuntomenettelyyn. Kohdan 5 a § käsittelee lausunnon pyytämistä, ja sen mukaan lausunto tulisi pyytää sijaintipaikan poliisilaitokselta, kunnalta sekä ympäristönsuojeluviranomaiselta. Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraisen tai ilmoituksenvaraisen toiminnan sijoittaminen ei saa vaikeuttaa alueen käyttämistä maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Tästä syystä lausunto tulisi pyytää myös maakuntien liitoilta, joiden lakisääteisiä tehtäviä on maakuntakaavoituksen lisäksi myös maakunnallisen ampumarataverkoston kehittämissuunnitelman laatiminen. Ampumaradat sijoittuvat usein yleis- ja asemakaavojen ulkopuolelle, jolloin ainoa maankäyttöä ohjaava oikeusvaikutteinen kaava on maakuntakaava.

Lisäksi Kymenlaakson liitto pitää huolestuttavana, että HE:n perusteella lupamenettelyyn ja -ilmoitusmenettelyyn ei sisältyisi asianosaisten, kuten lähialueen asukkaiden tai ympäristöjärjestöjen

tiedottamista tai kuulemista. Ympäristönsuojelulaki edellyttää asukkaiden kuulemista, mikä on keskeistä kansalaisten yhdenvertaisuuden ja ampumaratojen hyväksyttävyyden näkökulmasta.

Kymenlaakson liitolla ei ole muuta huomautettavaa asiasta.

Hering Frank
Kymenlaakson liitto

Ronkanen Elina
Kymenlaakson liitto